

Baltijas Semkopis.

Apsteļamā:

„Balt. Semk.“ Administrācijā, Rīgas Latv. biedrības namā, un redakcijā: Zeltgavā, Katoļu-ēdā N. 2. Vēstam Rīgā: Schillinga, Kapteina un Lūhava grahmatu-bodis un pēe topmana Lerchendorff, piļš. Rāķu-ēdā N. 13. Zītās pilšeitās: wīsas grahmatu-bodis. Uļ lauļcem: pēe pagasta-waldebm, mahzītajeem, skolotajeem, 2c.

6. gads.

Rīgā, 6. februari.

Maķfā:

Ar Peelitumu: par gabu 3 r. 40 f., par 1/2 gabu 1 r. 80 f. Beļ Peelituma: par gabu 2 rub., par 1/2 gabu 1 r. 10 f. Par pēejuhtišānu ar pasta uļ fatru eļemplari, ween' alga waj ar jēb beļ Peelituma, jamakšā 60 kap. par g. un 35 kap. par 1/2 g. S l u b i n a j u m u s pēenem wīšās apsteļamās weētās pret 8 kap. par fiķļu rindumu.

№ 6.

Sihds ar Baltijas Semkopi ik nedēļās isnahf Peelitums ar stahsteem un derigu laika-kawekli; maķfā 1 rub. 40 kap. par gadu, 80 kap. par pušgadu.

1880.

Wispaħriga daļa.

Peefihmejumi jemes-polizejas un pagasta likumu leetā.

II.

Otrs Widsemes muišneeku konwenta spreedums (sub 18), kas lasitajeem ihsti nebuhs iiprotams, sihmejāhs uļ pagasta-likumu pahrtaišānu. Jau senat mehš ešam iiskaidrojūshi, ka išeē likumi 1866. gadā tīfai pagaidahm kluwa eeweesti Baltijas gubernās, ar to nofazijumu, ka peļz laħda laika jafatrahj siņas, tā tee israhbijūshees deenišā bsihwē un waj tos, wisgalīgi apstiprinot, newaijadsehs pahrtaišt. Šhihs siņas nu uļ eelšleetu ministerijas pawehli iigahjuschā rudent fakrahtas no wišahm triim semneeku-leetu komišijahm. Wīšas trihs, žil siņams, atraduschas par waijadsiģeem daščus pahrgrosijumus. Raħdi tee ir, skaidri naw siņams. No Kuršemes, tā jau pag. num. siņots, mehš siņam, ka muišneezibas preekščneeziba wehlejušehs, lai eezel ihpajchus apgabala-preekščneekus jēb polizejas uļsuhkus par pagastu polizejahm. Waj Kuršemes semneeku-leetu komišija iħo wehlejšānos jawā preekščlikumā eewehrojūshi, mums naw siņams, bet mehš to netizam. Widsemes komišija turpretim, tā is augšāminetā muišneeku konwenta siņahm redšams, jawus preekščlikumus ari iħim darijūsi siņamus. Swarigakee starp išeem preekščlikumeem iħanot tā, ka pagasta sapulzē (t. i. pagasta pilnā sapulzē) katram grunts ihpajchneekam jēb rentneekam, kas pilnās gads un kura seme wismašal 10 dahlberu leela, buhtu ja-atkauj daliba, un ka pag. weetneeku pulka teešbas nodoschānu leetā japahrgrosa. Sihfaku siņu par nodomateem pahrgrosijumeem mums truħšā, bet leekahs, tā „Rīgas Lapa“ domā, ka tee ir notikūshi tanī siņā, tā to līka preekščā laħda broščira (grahmatina): „Zur Revision der Landgemeindeordnung und der Wohlfahrtsregeln v. J. 1866“ (Raħds wahrds par pagasta- un lab. klahšānahs-likumu rewīšiju) no draudšes kunga W. f. Guldenshubbe. Par iħo grahmatinu nu Peterburgas Wahju awiše „St. Peterburger Herald“ iħazijūsi jawu spreedumu, kuram pa leelakai dalaļ peekriht ari „Rīgas Lapa.“ Redšesim, ko abas awišeš iħini leetā faka. „Wispirms — tā „R. L.“ raksta — „Peterburger Herald“ zeeti iħfala, ka pēe pagasta likumu pahrluħkojchānas waijagot atmešt wīšas domas, pagasta waldeš stahdit atpafal pa wežam apakšch muišchu waldbibu ušraudšibas. Tahds atpafalsolis tagad ne-efot eespeħjams, tā to katrs atsiħšot, kas til drušku laika siħmes saprotot. Pagasta waldeš warot til stahwet apakšch laħdeem walsis eestahdijumeem un ne wis apakšch priwatzilweleem. Tad pahšpreedejs pahreet uļ tahm no minetas broščiras iħazitahm domahm. Wīnšch ir pilnīgi ar broščiru weenōš praħtōš, ka turpmal katram ņaimneekam, weenalga no laħdas semes wina mahjas pastahw, buhtu pagasta sapulzēs balšs. (Senat tee ņaimneeki, kuru mahjas bija no muišchas semes, wareja balš dābuht til zaur ihpajchū ņalihgu starp muišchas un pagasta waldebhm). Tif ween „Peterburger Herald“ tam nepēekriht, ka par semneeku buhtu tīfai tas atsiħstams, kuru mahjas wismašal dešmit dahlberu leelas, jēb kuru rents kontrakti nebuhtu wismašal 6 gabus gari. (Wīšus mašalus grunts ihpajchneekus broščira bija metuši pēe kalpeem, kureem, tā siņams, pagasta sapulzēs naw katram balšs, bet kuri til if pa dešmit iħwehlē weenu dešmitneeku jēb balšotaju pagasta sapulzē). Šheem mašajeem grunts ihpajchneekem jēb rentneekem ešot tā pat ņipra daliba pēe ņawa pagasta leetahm tā leelajeem. Wini tāpat zaur

ņawu semi ešot pēe pagasta seeti. Wīšus nedriħst iweest weenā ņiħkirā ar kalpeem beļ semes. Tāpat ari iħfaks kontraktā laiks newarot krišt swarā, jo rentneeks arweenu domajot uļ turpmaku dsihwoschānu un peļz tam išturotees un iipreešot. Mašo gruntneeku jautajums ešot deesgan swarigs, jo wīnu ņaitis Baltijas gubernās pastahwigi augot. „Peterburger Herald“ leel preekščā iħ išeem mašajeem gruntneekem dibinat ņewiškū trescho ņiħkiru, no kureem newis dešmit, bet if pēezi eezeltu weenu balšotaju pagasta sapulzē. — Šhis padoms newaš naw ņliħts, ihpajchi kad eewehro, ka nahlamibā mašo gruntneeku ņaitis waretu wairtoees, tā „Rīg. Lapa“ pēešihmē.

Ari iħihm domahm mehš peekrihtam. Bet mehš tahs gribetum drušzin plaščahi iħfazit. Ar „išeem mašajeem gruntneekem“ „R. L.“, tā leekahs, ņaprot tos ņenturus, kas ņawas mašās grunts deħt pēe ņaimneekem naw pēešaitami un liħds iħim kluwa pēešlikti kalpu iħkirai. Tee ir zehlušhees pa dalaļ jau ņenlaiķōš (tā p. p. tā ņaultee erbuħweeki, nomneeli, ņweiji 2c.) un pa dalaļ jaunakōš laiķōš, daļchāi krona-muišchāi semi atsiħkirot un iħdalot starp kalpeem. Semes-stuħritis wīneem ir waj nu ihpajchumā, waj muħšā-nomā, waj uļ renti. Uļ wīšu wīši wini zaur ņaweem dsihwes pamateem ir pēešēti pēe iħi semes-stuħrišā, ko wini tā newar kūrā katrā gada galā atstahf, tā prašti ņrahdneeki, rospelni jēb kalpi. Tadeħt ari wīnu labums waj launums ir wairaf ņaweenoti ar pagasta labumu un launumu, ne tā tas ir ar beļ-semes kalpeem. Jau no tam redšams, ka tahdeem mašeem ņentureem pagasta pilnā sapulzē waijadsetu eerahdit leelakas teešbas, ne tā kalpeem, kam iħini sapulzē if uļ dešmits galwahm ir weenōš aištahwiš jēb weetneeks. Turpretim katram tahdam ņenturim atwehlet balšošchānas teešibu, nebuhtu derigi. Japeenem, ka wini tatšchū wairaf turešees kopā ar kalpeem, ne tā ar ņaimneekem, un tā tad it lehti waretu gaditees, ka ņaimneeku iħkira daščōš pagastōš no kalpeem un ņentureem katru reiši tīktu pahrbalšota, kas pagasta iħstā labumā ne kad newar buht. Turpretim tas gan ne kur newarehs notift, ja if pa pēežeem ņentureem pēelaišch weenu balšotaju. Tad ne-ņaimneeku iħkira ari jo ņekmigaki waretu pēedalitees pēe amata-wiħru zehšchānahm (pilnās sapulzes iħstā ušdeuwuma); liħds iħim wina, ja ņaimneeki prata turetees kopā, balšoja liħdšā tīfai ta wahrda deħt.

Šho jautajumu ari Kuršemes semneeku-leetu komišija iħa dalaļ jau ņenaf pahšpreedušt. Wina nofazijūsi, ka teem ņentureem (walineekem), kuru weetas nešs real-nastās (t. i. tahdas nastās, kas ņaweenotas ar paščū semi, waj ta nu ihpajchumā, waj nomā), ir liħds ar pilneem ņaimneekem balšošchānas-teešbas, bet tahdeem, kuru weetas tahdas nastās nenešs, tīfai tahs teešbas peekriht, kas kalpeem. Pratiškā dsihwē iħhis nofazijums nu gan dauōš ne tā nepalihds, jo tīfai reti buhs laħds ņenturis, kas liħds ar mahju ņaimneekem pilbihs real-nastās pēe zelu taišchānas, iħkuhtēchānas 2c. Bet peļz tagadejo likumu nofazijumeem žitadi ari newareja iħpreešt.

Tahlat „R. L.“ raksta: „Bet pilnīgi pretojāhs „Peterburger Herald“ diweem žiteem broščiras preekščlikumeem, proti dešmitneeku ņlaitam pagasta sapulzē nebuhs buht leelakam par weenu trescho daku no pagasta sapulzes, un ka tam buhs ištaišt ne wairaf tā trescho daku no weetneeku pulka. (Par wispaħrigu likumu broščira grib pēenemi, ka peļz proporzijas starp ņaimneekem un dešmitneekem pagasta sapulzē ari ešot janofala ņaimneeku un kalpu aištahwu ņaitis weetneeku pulkā. Par peem, kad ņaimneeku ņaitis pagasta sapulzē par dešmitneeku ņaitu trihs reišes leelaks, tad ari weetneeku pulkā jabuht trihs reiši wairaf ņaimneeku ne tā kalpu). Iħpajchi tahde balšs iħdali-

ščana esot nepareija, tad mafos gruntneekus metot kalpu šķirā. Nofazit kaħdu wispahrigu likumu par balsu bališčanu starp mafajeem un leelajeem gruntneekem, tas peħ; „Peterburger Herolda“ domahm ir deesgan grubii, tadeħl ka mafos gruntneeku skaitis ir daščā weetā loti mafs, daščā leels un daščā wīnu nemaf naw. „Peterburger Herold“ tadeħl atrod, ka laħati deretu paturet liħdščinigo weenadu skaitu starp šaimneeku un kalpu weetneekem. Bet pee tam „Peterburger Herold“ peekriħt tam ari no broščiras iščazitam padomam, ka pagasta preeščneekem (un laitam ari pagasta wezafam) buħtu jādod weetneeku pulkā pilna balis (liħdš šchim teem til bija padoma deweju bals), un tā ka pagasta preeščneeki zefami til iščaimneekem, tad iščeem zaur to buħtu weetneeku pulkā apdroščinats pilnigs pahriwars. — Meħs par išto leetu jau agral efam iščazijuschi jawas domas. Meħs atrodam par nederigu, pahrgrofit tagadejo weetneeku pulka fastahdi, kaut ari til zaur balsu dahwafčanu pagastu preeščneekem. Kamehr pee muħsu pagasteem weħl pastahw wispahriga sawstarpīga pagasta lozeklu atbildiba, kamehr pagasta eenahščanas teel pa leelafai dalai šadabutas zaur galwas-naudu, tamehr ir nepareisi, kalpu balsis tā aprobeščot. Seelafa pagasta eenahščanu dafa janahł no nesaimneekem, un tadeħl ir pareija pageħreščana, ka iščeem ari buħtu peenahščoča balsis pee preeščanas par pagasta leetahm. Tē ari ja-eewehro, ka beħ teem jau mineteem mafeem gruntneekem starp nesaimneekem atrodahs ari weħl daudš zitu wihru, kas nemaf naw prasti kalpi, bet ir par peem. krodšneeki, amatneeki un ziti tahdi wihri, kas sapraščana, un daščs labš ari mantā, war ar šaimneekem pilnigi mehrotees. Un tad meħs gribetu jautat, kas tad iħti ir par eemeslu preešč tagadejās kaħtibas pahrgrofiščanas? Wiču to liħdš šchim pahrgrofiščanas draugi iščazijuschi, ir til, tahdi teoretiski likumi. Kur ir „peedšhojumi,“ kas peerahditu, ka no tagadeja kalpu weetneeku pulka zehluščeš nelabi augti? Mums iščleet, ka angstala waldbiba weħlahš dširdet til tahdus pahrgrofiščanas preeščlikumus, kas pateši dibinajahš uš „peedšhojumeem“ un ne wis tahdus, kas til fastahditi laħdam prinzipam par labu, kas no aħreenes iščlataħs konserwatiws. Meħs tadeħl ari gribetu tizeł, ka šaimneeku leetu komiščjas, ja tahš zeltu tahdu uš tihras teorijas dibinatu pahrgrofiščanas preeščlikumu angstakai waldbibai preeščā, nebuħt nepanahłtu wina apstipriņafčanu.

Ari iščihm domahm peekriħtot, mums tikai weenā šinā japretojāhs „Nigas Lapai.“ Wina šaka, ne ween preeščneekem, bet ari pagasta wezafajam weetneeku pulkā liħdš šchim bija tikai padoma deweja bals. Tā tas naw. Pagasta-likumu 9. § nošafa šfaidreem wahrdeem: „Pee pagasta weetneeku pulka peeder pagasta wezafajs un tee, no pagasta šapulžes eezeltee pagasta weetneeki. Preeščneeki pee pagasta weetneeku pulka dariščanahm ari ir klahł, tomehr tikai ka padoma deweji, ne ka liħdšpreedeji.“ Tā tad pagasta wezafajs peeder pilnigi pee pag. weetneeku pulka un wīnam tani ir liħdšpreedeja teefibas. Bet kad nu mineto likumu 12. § taħlaf nošafa: „Pagasta weetneeku šapulžes wispahrigi iščķir klahłefoščo lozeklu leelafā puše un kad balsis uš liħdšigahm dalahm dalijusčahš, tad preeščšehdetajs (t. i. pagasta wezafajs un tikai tanis leetās, kad pret pagasta wezafosuhdš, waj kad wina reħkinumus pahrluħfo pag. teefas preeščšehdetajs) iščķir, kurai puše taišniba,“ un beidsot kad eewehro, ka pagastu weetneeka pulkā šehd puše no šaimneeku, puše no kalpu šķirās, kurpretim pagasta wezafajam alahš jahuħt šaimneekam, — tad jau tagad pag. weetneeku pulkā šaimneeku šķirā, ja ween til grib, kalpu šķiru išč reijas war pahrbalsot. Tē tad nu buħtu weħl weens swarigs eemesls, tadeħl tagadejās pag. weetneeku pulka fastahdijams ne uš kaħdu wiħši nebuħtu pahrgrošams.

Beidsot meħs minetā laikrakstā lašam: „Tā pat „Peterburger Herold“ pretojahš broščiras preeščlikumam, ka wiši pagasta weetneeku pulka spreedumi buħtu š deenu laikā eesuhłtami ušraugu teefai deħt apstipriņafčanas, un ka til peħ tahdas apstipriņafčanas, ja beħ tam 14 deenu laikā ne weens nefuhdsetu taħlaf, teem buħtu janahł špeħā. Tahdas kaħrtibas eewefčanu „Peterburger Herold“ it pareiři eerauga par noščehłojamu atpataišoli muħsu pašwaldbibas buħšanas atihšibā. Wina nebuħtu šaweenojama ar pagasta likumu garu, kas pagasteem dahwajis břiħwu pašwaldbibu. Kad pagasta weetneeki redbefčot, ka wini ne ko newarot galigi nošpreešt, ka wiču pahrluħfo un pahrlabo ušraugu teefa, tad wīneem ari driħš iščubidšot atbildibas šajusčana, tā tas jau bijis agralās laišās, tad pagasti atraduščeš apahš muiščas waldbibu aišbildibas. Pagasta amati tad maf ruhpe-

ščotees par pagasta leetahm. Un tas tal esot wispahrigi atihš pašwaldbibas politikas ušdewums, organifeeret tahdā wiħšē pagasta eestahdijumus, ka pagastu aiščahwi tiklu ušaudšinati preešč kreetas pašwaldbibas. „Peterburger Herold“ tadeħl domā, ka peetiklu, kad pagasta weetneeku pulki šawus spreedumus daritu ušraugu teefahm til šinamus. Šķihš tad waretu tos spreedumus, kurus tahš atrod par pretlikumigeem jeb pagastam šahdigeem, atzelt. — Bet mums iščleet, ka ari iščis no „Peterburger Herold“ preeščā zeltais padoms weħl eet par taħlu. Tas gan šaprotams, ka ušraugu teefai wajjag peederet teefibai, atzelt pretlikumigus pagasta weetneeku spreedumus. Šķi teefiba minetahm teefahm ir ari jau tagad. Bet kad wīnahm grib atkaut, atzelt ari katru weetneeku pulka spreedumu, kas tahm leelahš buħt pagastam šahdigs, kur tad lai paleel břiħwa pašwaldbiba, atbildibas šajusčana u. c., kurus „Peterburger Herold“ tal grib ušturet preešč pagasta eestahdijumeem? Kad ušraugu teefahm teel dota teefiba, pahrluħtot katru pagasta weetneeku spreedumu tai šinā, waj tas derigs, tad wīnahm ari ir peenahłkums, to darit, un wīnas tad paleel par išteem pagasta waldbineekem. Pee tam tahda kaħrtiba apkrautu ušraugu teefas, iħpašči kuršeme, kur tahm leelati apgabali, ar nepahrišpeħjameem darbeem. Peħ; muħsu domahm tadeħl pilnigi peeteel ar to no tagadejeem pagasta likumeem peenemto prinzipu, ka til preešč kaħdahm šinamahm, likumā iħpašči minetahm leetahm, pagasta weetneeku spreedumeem ir wajjadšiga ušraugu teefas apstipriņafčana. Tā par peem. tahda apstipriņafčana ir wajjadšiga, kad grib išdot wairaf ne ka zetorto dalu no magastinu labibas, kad grib aištikt pagasta kapitalus jeb taišt parahdus u. z. Jautajums til waretu buħt, waj ir zaur peedšhojumeem iščahdiješ par wajjadšigu, preešč weenas jeb otras leetas eewef ušraugu teefu apstipriņafčanu. Mums tahdas leetas naw šinamas tikuščas, un meħs ari ne-efam lašijuschi drukā kaħdus ušrahdijumus iščai šinā. Ar kaħdu teoriju meħs, ka meħs jau šenaf šajjahm, ne-apmeerinajamees, meħs pageħraun, lai ušrahda praktišlus peedšhojumus, kas peerahda, ka pahrgrofiščana ište wajjadšiga. Wispahrigi runajot, meħs ari šipri šchaubamees, waj ušraugu teefas pateši ištehtu, pagasta leetas apghadat labaki par pagasta waldbihahm. Ušrahdiit weenā jeb otrā pagastā weenu jeb otru nepareiju pagasta weetneeku spreedumu, tas weħl it ne ko nepeerahda. Tāpat war ari ušraugu teefahm ušrahdiit nepareišus spreedumus, un kad tahm buħtu weħl ištali janodarbojahš ar pagasta leetahm, tad mišefčanahš buħtu weħl daudš beščhalas. Tē lehti waretu eeweftees pawiršča buħšana un pagasta mantas ištehtu nepareija nošweħreščana, kas daudš wairaf iščahdetu pagastu šaimneezibai, ne ka kaħdi mišejumi, kurus tagad weetneeku pulkeem pahmet. Muiščas waldbibas šenaf tal weħl iščahweja šaweem pagasteem tuwu un pašina deesgan pilnigi wīnu buħšanu, bet tā tas lai eespeħjams ušraugu teefahm? Meħs tadeħl ušraugu teefas waras wairoščanu uš pagasta waldbibas reħlinu atrodam par pilnigi nederigu. Šcho wairoščanu wiswairaf leel preeščā paščas ušraugu teefas, kas iščai šinā paščas ir druklu partijas. Kad jautatu otru puši, pagasta waldbibas, tad dširdetu tāpat, ka pagasta waldbibas wara japawairo uš ušraugu teefas reħlina.

Pa wījam zits jautajums ir, waj preešč daščahm pagasta leetahm nebuħtu iščodami šinami preeščrašłi, kas no weetneeku pulka pee dašču spreedumu fastahdiščanas buħtu ja-eewehro. Jau tagad par peem. weetneeku pulki ir aprobeščoti pee lonas nošajiščanas daščeem pagasta amata wihreeni un školotajeem zaur šinameem zeteem preeščrašłteem (bet ne wis zaur ušraugu teefas pahrbalsoščanas teefibu). Tahda aprobeščoščana waretu ari buħt nodoščanu iščalijšanas šinā.

Šcho nodoščanu ušliščšanas un iščalijšanas jautajumu šon Šildenštubbe k. šawā broščirā naw aiščłstinajis, bet „Peterburger Herold“ to nemahš pahrišpreešt. Šķis jautajums preešč wairaf ne ka gada ari no mums un ziteem laikrašłteem tizis pahrrunats. Meħs toreiš iščazijahm, ka meħs kaħdus likumu nošajijumus, kas šaimneekem leeltu pee nodoščanu iščalijšanas kalpus pahrat apšpeest, neturetu par šlišteem. (Šaimneeku apšpeefšana zaur kalpeem, ka šinams, tagadejai kaħrtibai pašahwot, newar notikt). Tomehr ari tē wajjadsetu buħt peerahdiš, ka tahda apšpeefšana bešči notifufe. Par to ušraugu teefahm buħš wisdroščalās šinas, un tā ka iščai leetā ušrauga teefu spreedums newar buħt grošits zaur pašču intrest, tad wīnu ušrahdiijumi iščai šinā buħtu pilnigi peenemami.

„Peterburger Herald“ par šho leetu runajot, wispirms iffata domas, ka newaijadsētu preefš pagasta eenahkumu fadabufšanas weenigi leetot galwas-naudu, bet waijadsētu ari eewest grunts nodofchanu, pee tam tad likumā waretu nofajit sinamu lahtibu, kahda mehra katra no abahm nodofchanahm leetojama. Preefš tam „Peterburger Herald“ leel diwejadus padomus preefšā.

1) Warot nodofchanas isdalit pehz tam, ka winas pagasta lozelleem nahktu par labu. Par peem. preefš tahdahm isdofchanahm, kas nahktot par labu til semneekem, leetot grunts nodofchanu; preefš zitam — galwas-naudu.

2) Warot nofajit zetu proporziju starp abahm nodofchanahm; par peem. warot noteikt, ka $\frac{1}{3}$ no wisahm nodofchanahm usleekama uš gruntim, un $\frac{2}{3}$ uš galwahm, jeb it pa $\frac{1}{2}$.

Bet mums tē japeefšmē, ka grunts nodofchana (kas lai guletu uš grunts un kuras nemafššanas dehl waretu grunti pahrdot), ir til tad domajama, kad semneeku gruntis no ņheem no piestkas par ihpaņhūm. Bet ka ņinams, tas nemas wehl naw wisur notizis. Tā tad ņhim brihņham eewest grunts nodofchanu, naw neefpehjam.

Bet „Peterburger Herald“ leel wehl trejņho padomu preefšā, proti eewest preefš pagasteem ņņkiru nodofchanu, tahda wiņņ ka mafņataji tiktu pehz jawa ņpehla isdaliti ņinamās ņņkirās ar ņinamahm mafņaņhanahm. Tahda ņņkiru nodofchana jau teetot daņņhōs Kurņemes pagastōs leetota un neņot labus augtus.

ņņkiru nodofchanu eewefchana pateefi buhtu prahtigi, un mehņ paņņi par to jau ņenal eņam iņņajijufhees. Pehz muhņu domahm waijadsētu wispirms nofajit proporziju, zif no waijadsigās naudas usleekams ņaimneekem (gruntneekem un rentneekem) un zif neņaimneekem, waj pa puņei, jeb zitadi, lai weena ņņkira newaretu otru apņpeest. ņho nofajifchānu waretu ari atkaut weetigahm semneeku leetu komiņijahm it pehz waijadsibas. Bet tahlatu eedaliņchānu ņņkirās tad waretu pilnigi atkaut pagasta weetneeku pulkeem. Saprotams, ka tad ari krona galwas-nauda kopā ar pagasta mafņaņhanahm buhtu pehz ņhi paņņa likuma isdalama. Tapat ņaprotams, ka nastas, kas jau lihds ņņhim guleja uš gruntim (par peem. zetu taiņifchana, deņetinu nodofchana u. z.) paliktu uš agraka pamata. Tahs ari tagad neņtahw pagasta weetneeku pulka warā.

Tā tad nodofchānu isdalifšanas ņinā peetiftu ar peefņhnejumu pee pagasta likumu § 11, pft. f, ka proporziju, zif nodofchanas usleekamas semneekem un zif neņaimneekem, noņaka weetigā semneeku leetu komiņija. Pehz ņhihs proporzijas nofajifšanas tad wairs ne weenai ņņkirai nebuhtu no pahrestibas jabihņahs, un tahlaka isdalifchana notiftu pehz taiņnibas un ņpehkeem. Weetneekem tad ari nemas nebuhtu ihpaņņa eemeņla, buht netaiņneem.

Til tahlu „Rigas Lapa.“ Ir ņhos winas ņpreedumus mehņ waram parakņit beņ behdahm; tilai pee tam, ka wina ņaka par „Herolda“ trejņho preefņlikumu t. i. ka galwas-nauda jeb pagastu nodofchanas buhtu nemamas pehz ņņkirahm, mums kahds wahrds japeefņmē. Pehz pag. lik. § 11, pft. f pagasta weetneeku pulka teefiba un peenahkums ir, noņpreeft, zif naudas waijadshehs preefņ pagasta isdofchanahm un kahdā wiņņ to nems (Repartitionismodus). Tā ņauktā „galwas-nauda“ jeb nodofchanas pehz otlada, teel uņluhtotas ka uš wiņu rewifijas-pagastu gulofņas (likumu ņwods, nodofņ. lik. art. 23) un pagastam paņņam, tomehr ņem augņtakas waldibas uņraudņibas, ir atwehlets, tahs winam uņlikrās nodofchanas starp ņaweem lozelleem isdalit (turpat, art. 24). — ņhee tad nu ir tee pamata-likumi, kas pagasteem paņņeem t. i. winu weetneeku pulkeem atkaut, pehz jawa labafās atņifchanas isdalit ņi ņaweem lozelleem wiņas nodofchanas, kas pagastam kopā jamafā. Zitas eestahdes ņhinis pagasta eefņhigās darifchānās beņ lahtigas ņuhņibas newar eejaultees. Tilai daņņas robesņas ir zaur likumeem zeltas, kas weetneeku pulkam tē ihpaņņi ja-eewehro; tā tas p. p. nodofchanas newar uņlikr tahdeem lozelleem, kas wehl naw 14 gadus wezi, un tahdeem, kas wezaki par 60 gadeem, ja ņhee warbuht naw ņaimneeki, rentneeki, tahlat kropleem zc. — Lihds ņhim ar, ka „Rigas Lapa“ pareiņi peemin, naw dņirdets, ka weetneeku pulks kahdā weetā weenu lahtu pa daudņ apņpeestu, otru pa daudņ ņehlotu. Bet tas tatsņu peerahda, ka ari turpmat nebuhtu waijadsigs, pagasteem ņho paņņnofajifšanas teefibu atmēmt, pat ne zaur tam, ka no kahdas augņtakas eestahdes eepreefņ kluhtu nofajits, ka pagasta nodofchānu mafņataji jādala ņņkirās un ka noņakams, zif

katrai ņņkirai, pehz eefpehņas pafahpeeneem jeb proporzijas, jamafā. Tahdi nofajijumi ņivri ween aifneentu pagastu paņņwaldibas teefibas. Zif mums ņinams, tad Kurņemē tilai weena uņraugu teefa tahdus nofajijumus pagastu waldehm laiduņi. Wina nofajijuf mafņataju ņņkiras un mafņas proporzijas. Bet tahds nofajijums, pehz muhņu domahm, ir gluņņi preņlikuufņs, un kad pagastu waldes par to ņuhdņetu, tad tas beņ ņņaubifņhanahs kluhtu atzelts. Aprinkā teefa newar laift pawehli, kas gluņņi pretim wisaugņtafkeem likumeem. Pag. weetneeku pulkam, ne uņraugu teefai janofaka mafņataju ņņkiras un zif katrai jamafā. Uņraugu teefa nepaņift wiņu pagastu buhņšanas un ņhini ņinā gandrihņ katram pagastam ir ņawadas buhņšanas, tahdi ari wiņur nebuht neder tas mehrs, kas warbuht weenā waj otrā pagastā wiņai derigs. Minetā uņraugu teefa tahdam nofajijumam atrada eemeņlu keefņhās ņuhņibas, ko muifņu waldes ņehla pret pagasta weetneeku ņpreedumeem par galwas-naudas isdalifchānu. Pehz lihguma winas bija uņnehmuņhahs, par ņaweem kalpeem mafņat, un jo ma'aku ņho mafņu wareja isdabut, jo labaki winahm ņinams bija. Tas nu gan pa daikai ir panahņts zaur mineto nofajijumu, bet pagasti ņajuht ņahpigi, ka uņraugu teefa wineem atnehmuņi ņwarigu paņņwaldibas teefibu, ko ne ween pag. likumi no 1866. g., bet ari jau daudņ agraki wiswahrigee walņis likumi nodibinajuņhi un nodroņņinajuņhi.

Kurņemē, ja nemaldamees, wiņai waj pagastu, kas paņņi pehz ņawa ņpreeduma galwas-naudas mafņatajus nedalitu ņņkirās; til ka wini tahs eedala leetderigaki, ne ka tas uņraugu teefai buhtu eefpehjam. Weetneeku pulks tad katru pagasta lozelli pirmņ eeleef weenā waj otrā ņņkirā un tad noņpreeņ, zif pa wiņam nodofchānu un pehz kahda mehra tahs katrai ņņkirai usleekamas. Tilai reti kahdā weetā, ka jau minets, ņaimneekem isdodahs kalpus uņwaret un ne ween teem, bet ari pat pus ubageem jeb tā ņaukteem wakneekem uņlikr ar ņaimneekem lihdsigās nodofchanas. Tahdi atgadijumi wiņai noņņehlojami. Tee peerahda, ka tahdā weetneeku pulkā taiņnibas-juhtas wehl naw deefgan attihņijufchahs, bet ari, ka kalpu ņņkiras weetneeki tur ņawas teefibas pareiņi neprot isleetat. Likuma waina tē naw. Th. K.

Laika nojehņņchana.

No mat. kand. J. Winflera.

(Turpinajums.)

Zaur to nu, ka barometra ņahpņchana paņludina ņeemela rihta wehja tuwoņchanos un barometra kriņchana deenwidus wakara wehja tuwoņchanos, barometers ir ari til nepezeefchami waijadsigs preefņ ņemigas ņemkopibas weņšanas. Kā iņ muhņu ņpreedumeem redņams, tad mehņ nebuht newaram laiku eepreefņ paņludināt, kad mehņ tilko azis uņ barometru uņmetuņņhi eeraugam rahditaju waj pee weena jeb pee otra ņkaiņka eņam. Tapehz wiņeem tahdeem barometra uņrakņeem kā: aukā, leetus, groņigs laiks, labs laiks, koti ņauņs laiks zc. naw ne kahds ņwars un wiņu ņho uņrakņtu weenigais noluhņs ir pat ņarp tahdeem ari daudņ pirzejus atraņt, kuri barometra iņhto mehri ne buht nepaņift. Barometers ir pa wiņam zitadi jaleetā ne kā pulkņens. Weenu weenigu reiņi barometru tilko apņņatijufhi mehņ par nahņamu laiku it ne kā neņpehjam teikt. Preefņ tam mums ir waijadsigs barometru katru deenu no weetas eewehrot un tilai tad mehņ ņpehņim par nahņamu laiku ko noteikt, kad rebņem barometru krihtot waj ņahpņot, weenalga kur ziparu dehlites wiņu barometra rahditajs ari neatraņtos, jo tilai tad buhs laika mainifchānāhs gaidama. Barometers rahdihs jau uņ leetus heigņchanos un uņ labu laiku, tilko wiņņ eefahņs ņahpt, lai gan pats rahditajs wehl atraņtos tur, kur ņahw uņrakņits: leetus. Tahdā wiņņ barometers der tilai preefņ paņludinaņšanas, ka laiks pahrgroņiņees un tad uņ ne wiņai ilgu laiku eepreefņ. Preefņ tam ir waijadsigs eewehrot ne rahditaja weetu ziparu dehlites wiņu, bet rahditaja ņahpņchānu un kriņchānu, lai buhtu weeglaki atminama rahditaja ņenalaja weeta, tad barometrā atrahņs wehl otris rahditajs, kuru uņ weenu un otru puņ war ņtumbit.

Smalkaki eewehrojumi muhs wehl pamahja tuwak par barometra leetaņchānu dņihwē. Tā kad barometers eefahņ wairaf deenas no weetas weenumehr pamafitim kriņt, lai gan brihņham wiņņ ari druņku paņahp, tad mehņ waram uņ leetainu, ņeemā uņ miņitu (ņneega) laiku gatawotees, kurņņ gan ne til ahtri eestahņees, bet ari ne til ahtri

pahrees. Ahtra un stipra kriščana leezina par wehtru un leetu, kurfch toti ahtri gaidams, bet ari ahtri pahrees, kad barometers ilgaku laiku jau lehni ir eefahzis kahpt, kaut gan winsch brihščam drušču kriht, tad tas leezina, ka pehz lahdam deenahm eestahsees labs laiks, kurfch ne til ahtri beigsees. Barometra ahtra kahpščana leezina gan no drihsti sagaidamas laika grosiščanahs, bet ari no wina nepastah-wibas. Rahma un pastahwiga barometra kriščana leezina no laika pahrgrosiščanahs pehz wairaf deenahm un sčha gaidamā laika pastah-wibas. Seemā barometra kahpščana sihmejabs uf salu.

No wisa ta mehš redsam, ka labam semkopim barometers ir til pot daudš kà pulkstens waijadšigs. Gan ir zaur sčahdeem tahdeem eewehrojumeem daudšreis ja-isteel beš barometra, bet tas ne buht ne-peerahda, ka winsch buhtu peezeščams. Brihščam ir ari ja-isteel beš pulkstena zaur faules augstuma eewehroščanu pee debesim un ehnas garuma nospreščanu semes wirsū, un tomehr ne weens nesajabs, ka tapehz pulkstens nebuhtu waijadšigs.

III.

Pee sčahdeem eewehrojumeem peeder pirnā weetā wehji, zaur kureem il katram ir eepeshjams, masaf waj wairaf drošču laiku uf preešču nolemt. Kā nekaitami eewehrojumi apleezina, tad wišt muhsu wehji, kuri zaur mineto diwu pamata-wehju, seemela rihta un deenwidus wakara wehju, zihščanahs zelahs, eestahjabs pa leelakai datai tahdā wihsē weens pehz otra, ka pehz seemela wehja ir jagaida seemela rihta wehjšch, pehz tam rihta wehjšch, tad deenwidus rihta wehjšch, tahfaki deenwidus wehjšch, deenwidus wakara wehjšch, wakara wehjšch un beidsot seemela wakara wehjšch. Pehz sčhi likuma greeščahs wehji lihds ar jau li no rihteem zaur deenwideem uf wakareem jeb no kreisās puses uf labo pusē, it kà tas noteel ar pulkstena rahdi-taja greeščanahs. Tikai toti reti atgadabs wehju pagreesčanahs uf otu pusē tahdā wihsē, ka pehz seemela wehja eefahf puhst seemela wakara wehjšch, pehz tam wakara wehjšch, deenwidus wakara wehjšch zc. Tadehš ka mums il katris wehjšch atnešs zitu laiku, mums ar ir eepeshjams, ar masaku jeb leelaku droščibu par sčho laiku eepreešč zaur to spreest, ka mehš pehz minetā wehja likuma waram ar masaku waj leelaku droščibu par muhsu wehjeem eepreešč spreest. Zaur to ka daschureis wehji war ari otradi pagreestees, ne kà tam pehz sčhi wehjulikuma waijadsetu buht, tad kà saprotams, daschu reis war ari mifetees pee laika eepreeščehjas nojehgščanahs. It ihpashchi tas war notikt ar teem wehjeem tā, kuri no wakara puses nahf. Bet wislabaki ir sčahda kahrtiba starp wehja greeščanahs un laika grosiščanahs eewehrojama pa seemu, kad faules stareem sawa masa siltuma deht ir wismasaf dakas pee laika grosiščanahs.

Tā Bahzu finibu wihrs Dowe aprašta sčho kahrtibu preešč Bahzijas tahdā wihsē:

„Kad deenwidus-wakara wehjšch, arweenu stipraki puhščot, ir beidsot pilnigi wirsroku dabujis un gaisš jau kahdus grahdus silts palizis, tad sneegs nostahjabs snigt un eefahf leetus liht, kamehr barometers aissneedš sawu wissemalo weetu. Bet ar laiku wehjšch pagreeschahs uf wakareem un beesas sneega pifas pasludina, ka ne ween ir aufstafs wehjšch eestahjees, bet ka ari barometers ahtri eefahzis kahpt un termometers kriht. Ar seemela wehju noskaidrojabs debesis un ar seemela rihta wehju eefahfahs wisstiprakais fals, un barometers safneedš sawu wisleelako augstumu. Bet drihš eefahf ari barometers pamasihtim kriht un masas baltas mahkonites (tā sawjamas aitinas) zaur sawu iszelsčanahs leezina par deenwidus wehju, kas augščam gaisā parahdahs, kamehr apafschā wehl meerigi rihta wehjšch puhšč. Arweenu jo wairaf deenwidus wehjšch uf leiju nolaischotees, rihta wehju eefahf pahrspeht, barometers arweenu jo wairaf kriht un debesis arweenu jo stipraki apmahžitees, tā ka deenwidus rihta un deenwidus wehjeem puhščot eefahf atkal jau sneegs snigt, Beidsot ir jau gaisš til tahli silts apmetees, ka deenwidus wakara wehjam puhščot sneegs atkal leetū pahrwehriščahs.“

Zif pats esmu eewehrojis, tad gan ari pa wafaru war deesgan palaištees uf sčhem wehjeem. Bet tadehš ka pa wafaru ari faules stareem leelaka karstuma deht ir wairaf dalibas pee laika grosiščanahs, tad mums leelakas droščibas deht tomehr ir waijadšigs, ari zitas paregu sihmes eewehrot, kuras mums leezina waj gaisā jau wairaf waj masaf garainu atronahs, un kuras muhs tapehz dara usmanigus

uf leetu waj uf labu laiku, lai gan ne uf til ilgu laiku eepreešč, kà wehji, tad tomehr wismasaf preešč tahs pasčas waj ari preešč nahfosčas deenas.

Par tahdam paregu sihmehm mums nu der rihta un wakara blahma (krehšla), faules isskats winai uslezot un noejot, faules un mehnešs sehtas (rinku aploli), zaurredšiba zc. Bet lai sčihš parahdi-ščanahs jo labali saprastum, tad mums zil ne zil gaismas un gaisa ihpashibas wisapreešču sčhē jaewehro.

Baltā faules gaisma zelahs no tam, ka daschdaschadi gaismas stari, it kà mehš to pee warawihšines redsam, trahpa muhsu azis weenadā mehrā un weenā un tai paschā brihdi, tā ka mehš tos aif tahda raibuma nespehjam nebuht wairs isschirt. Zaur wisu sčho staru eespaideem muhsu azis iszelahs weens weenigs kopā eespaids, kurfch tad ari mums teescham leet to sajust, ko mehš par balto gaismu mehšam nosaukt. Ja nu zaur kahdu eemeslu tikai weenas pasčas sčkiras stari atnahf muhsu azis jeb ja zaur kahdu eemeslu teel no baltās gaismas stareem kahdas sčkiras stari zelā pa wisam aptureti, tad no atlikuscheem gaismas stareem iszelahs it sewiščks eespaids muhsu azis, kuru mehš sawa sawada fweščuma deht kà ja un u krahju sajuchtam. Tā faules stareem, zaur muhsu gaisu zauri lauschotees, teel tikai dseltenee un farkanee stari no gaisa dalinahm wis-wairaf zauri laisti, kamehr silee un mehlee (indigo) stari teel aptureti zelā un uf zitahm pusehm nost atgruhtti. Sčhee beidsamee stari, zaur to ka tee no gaisa dalinahm teel nost atgruhtti, atdurahs uf zitahm gaisa dalinahm un teel tapat atkal nost atgruhtti zc., lihds tee beidsot zaur tahdu maldisčanahs muhsu azis nonahf, zaur ko ari pasčas gaisa dalinas un tamdeht ari wisš debesš welwis mums isleelahs sils. Jo lai gan no weenas pasčas gaisa dalinas atgruhttee silee stari ir til wahji, ka tos muhsu azis nebuht nemana, tad tomehr zaur tam, ka no besgaligi daudš gaisa dalinahm sčhee stari katrā brihdi aissneedš muhsu azis, wini aisdshidina tatschu tildaudš muhsu redšes juhtellus, ka mehš beidsot tomehr sajuchtam iten stipri sčho staru spehku. Tahdā wihsē mehš isskaidrojam ne ween debesšwelwja krahščno silumu, bet kapehz ari istabā waj ari glahšā newaram eerandšt gaisu.

Tapat ari tapehz, ka gaisa dalinas laisch tikai faules dseltenos un farkanos starus wiswairaf zauri, nonahf ari tikai beidsamo sčkiru stari taijni muhsu azis, zaur ko ari pate faulite mums isleelahs drušču eedseltena.

Bet jo garaks zelsch ir faules stareem pa muhsu gaisu jano-staigā, jo wairaf teel ari silee gaismas stari sawā zelā aptureti un jo wairaf waijaga tapehz ne ween paschāi faulitei, bet ari wisam debesš welwin isskatitees uf to pusē eedseltenam un pat eesarkanam. It ihpashchi faulite, uslezot un noejot, pahrwehriščahs tahdā wihsē sawā krahšā, pascham debesim tani pusē zaur to potapinadama eesar-kanu jeb eedseltenu isskatu (weidu), ka faules stareem ir pa to laiku wisleelakais zelsch pa muhsu gaisu janoštaigā. Tahdā wihsē teel nu ihsti rihta un wakara krehšla isskaidrota.

(Turpmat beigums.)

Baptistu metriku grahmatas un Deewakalpo-ščanahs nami.

Pagahjuschās nedelas numurā mehš par sčihm eestahdehm ap-folijam sčhlatas sinas, kuras nu tē pajneesjam.

A. Par baptistu laulibahm, dšimuschem un miruschem kursēm sčahdas polizejas wed metriku grahmatas:

1) Zelgawas polizeja. Pee tahs sčini sinā peekriht wišt baptisti, kas dšihwo Zelgawā, Krona-Wirzawā, Dantahlē, Titelmindē, Wez-Swirlaukā, Leel-Wirzawā, Widusmuischā, Jaunplatonē, Irlawā un zitōs Dobeles aprinkā apgabalōs.

2) Baufkas magistrats par Baufkas, Rundahles, Schwitu, Jumprawu muisčas, Dr. Memeles m., Sezawas un zitu Baufkas apr. apgabalu baptisteem.

3) Talses aprinkē Puhnu pagasta-walde par baptisteem Stendē, Walgahlē, Walgalwē, Sentenē, Ahrlawā, Rogalē, Lubeserē, Junzē, Igōs, Sahrzē zc.

4) Kuldigas magistrats par baptisteem Kuldigā, Jahtelōs, Padurē, Rurmahlē, Wirkus muischā.

5) Saldus meēsta preekšneeks par Saldus, Sahtinu un Pauru baptisteem.

6) Turlawas pagasta-walde par Maru, Wilgahles un Turlawas baptisteem.

7) Leel-Eferes pagasta-walde par baptisteem Leel-Eferē, Kuršišōs, Kerklings, Brusulōs, Skrundā un Wadakschōs.

8) Wentspils magistrats par Wentspils, Sarkanās muišas, Elšņu, Wentspils pilsunga pagasta, Wahres, Atližu un Letšņu m. baptisteem.

9) Piltēnes magistrats par Piltēnes pilsēta un pagasta, Wendjawas, Bestu m. un Piltēnes mešč. pag. baptisteem.

10) Dundagas pagasta-walde par saweem baptisteem.

11) Uščawas pag.-walde par saweem un Tahrgalu baptisteem.

12) Dširu pag.-walde par Dširu, Suhru, Sernates un Lagšdinu baptisteem.

13) Grobinas magistrats par Grobinas, Igu, Gawejes un Kolawas baptisteem.

14) Pehrfona m. pag.-walde par saweem baptisteem.

15) Tadaiku pag.-walde par saweem, Paplakas, Birgas un Leel-Kruhtes baptisteem.

16) Ruzawas pag.-walde par saweem baptisteem.

17) Materu muišas pag.-walde par Materu muišas, Kapšētas, Talsu, Wehrgalas un Saraiķu baptisteem.

18) Preekules pag.-walde par saweem, Preek. Ašites, Raibās muišas un Ordangas baptisteem.

19) Imajas pag.-walde par saweem, Lihgutū, Leel-Lahnu un Stroķu baptisteem.

20) Leepajas polizeja par tureenes baptisteem.

21) Ašputes magistrats par Ašputes, Ašputes pils, Žihrawas, Staklubangas, Boju, Dunalkas, Ašputes-Padures, Tahšņu-Padures, Apriku un Dšehres baptisteem.

22) Embutes pag.-walde par saweem, Bakuhšes, Nihkrahzes, Dišč-Dšeldas, Dinsdurbes, Wišbinu, Meščneeku, Brinku m., un Nihgrandes baptisteem.

23) Bahtes pag.-walde par Bahtes, Wainodas, Dširu, Welbes, Elšemes un Greefes baptisteem.

24) Dišč-Gramsdas pag.-walde par saweem, Trefnu, Kaletas, Pormsahtes, Dišč-Dahnu, Raudu, Ašwiku un Plepju baptisteem.

25) Dišč-Drogas pag.-walde par saweem un Peltišņu baptisteem.

26) Upeš muišas pag.-walde par saweem, Saku, Ostbachu, Ulmahles, Labragu, Seemupes un Saleenes baptisteem.

27) Jaunjelgawas magistrats par saweem, Bez-Sehru, Daudjēwas un ziteem šči aprinka baptisteem.

Šcho pašludinot, Kuršemes gubernas pahrwalde wiseem baptisteem peefodina, lai tee beš lawešchanahš augšham minetahm polizejahm peeteiz sawas laulibas un sawus peedšimušos un mirušos, ka tos war eeweš metriķu grahmatās. Beidsot gubernas pahrwalde baptistu draudšņu loķektus dara uš tam ušmanigus, ka winu pašņu labums pagehr, lai wini pee šchim polizejahm peeteiz ari tahš laulibas re., kas preekš šcho likumu laišchanas notikušas.

B. Baptistu draudšņum ir apštiprinati Deewa kalpošchanas nami šchahdās weetās:

Jelgawā, Bauškā, Talsu Puhnu Kulōs, Kuldigā, Saldū, Krona Turlawas Uščnās, Leel-Eferes Eferakalejōs, Piltēnē, Wentspili, Dundagas Wišdelzeemā, Uščawas Brasōs, Dširu Meščarajōs, Ašputē, Grobinā, Pehrfona m. Dingōs, Tadaiku Bruhwerōs, Preekules Baubkōs, Ruzawas Meirišķu Krulōs un Leepajā, pa wišam 19 weetās.

Šchee prahwee škaitli peerahda, ka baptistu draudšes Kuršemē jau koti eesaknojūšahš un ka winu loķekti brihnum ahtri išplatijušees pa wišu gubernu. Meerigam aplūhtotajam tē daudš to domat,

Dalchadas šinas.

No Cefšemes.

Rigas Latw. beedribā 27. janwari bija gada-šapulze. Gada-šapulzes darišchanas bija šchahdas: 1) Kolafšija pehdejo diwu general-šapulšņu protokoles un peenehma. 2) Beedribas preekšneeks K. Kalnina tgs šinoja par šwehtku-adrešes šagatawošchanas preekš pašneegšchanas Keišara Majestetei uš 25-gadu waldišchanas jubileju februara mehneši. Šapulze weenprahīgi tahdahm domahm peefrita. 3) K. Kalnina tgs, pašnojis, ka drulats pahrfkats par beedribas darišchanahm un rehķineem nošejejušā gadā top katram beedram par wolti išdots, dewa iš šcha pahrfkata šahdas šinas ar iššaidrošchanahm. 4) Rewišijas komišijas preekšneeks Ch. Leekneja tgs nolafšija šinas par komišijas atradumeem beedribas rehķinōs un darišchanās. Pehž dašcheem pahrfpreedumeem, gada-šapulze peenehma un apliņrinaja beedribas pahrfkatu. 5) K. Kalnina tgs šinoja, ka par peeminu Keišara Majestetes 25-gadu jubilejam ešot nodomats, dibinat ihpašņu kapitalu, 100,000 rub. leelu, iš kura procentehm lai waretu dibinat un ušturet laukšaimneezibas un amatneezibas školās; kapitalš šaušchotees Aleksandra-kapitalš. Gada-šapulze peefrita šchim nodomam. 6) Kolafšija jaun-iššrahdatos beedribas likumus, kas buhtu lihđščinigo weetā eewedami, jo wezee dašchā šinā bija palikušči par nepilnigeem un preekš jaunako laiku waijadšibahm par nederigeem. Pehž neleelahm pahrgroššchanahm tee tapa peenehti, un nošpreests, waldbai dehl apštipriņaschanas eesneegt. 7) Tapa atšaunota ta pehž beedribas likumeem pagehreta trefšcha dala no runas-wihru škaitā. Atšahpušchos runas-wihru weetā tapa eewehteti: J. Dombrowškis, A. Webers, J. Einbergs, K. Bergs, J. Pauls, K. Dānsbergis, P. Linde, K. Eišmanis, K. Leeknejs, J. Zaukā, P. Frejmanis, G. Lagšdinš, A. Strauchs un J. Šmilga. No agrakeem runas-wihreem amata paleel J. Baumanis, K. Kalniņš, A. Spunde, K. P. Rambergis, J. Grošwalds, G. Pašits, M. Balob, P. Luzaus, J. Weffers, J. Medniš, J. Maters, J. Eišsons, N. Pławneeks, J. Weinbergs, A. Grūnups, J. Rošenthals, S. Martiņsons, M. Lappa, J. Krewiņš, A. Ahbrandis, K. Šalmiņš un J. Šakkits.

Rigas Latweešņu beedribas runas-wihreem bija 29. janw. preekšneezibas un komišiju zelšchanas. Preekšneezibā tapa ezejti tee lihđščinigeē loķekli: K. Kalniņš — par beedribas preekšneeku; A. Webers — par preekšneeka weetneeku; J. Grošwalds — par rakstu-wedeju; N. Pławneeks — par šaķeri; K. P. Rambergs — par beedru šinataju; J. Pauls — par grahmatu wedeju; A. Ahbrandis — par šahrtibas komišijas preekšneeku, un K. Bergs — par ekononijas un nama preekšneeku. Beš tam pee preekšneezibas peeder ari šinibu komišijas preekšneeks (šchim brihšham — B. Dihris). — Ari išmeklešchanas komišijā tapa lihđščinigeē loķekli eewehteti, tā: J. Einbergs, J. Grošwalds, A. Webers, K. Bergs un J. Šakkits. — Šwehtku komišijā, preekš 19. febr. šwehtku išrihtošchanas eewehtēja: beš beedribas preekšneeka K. Kalnina un šahrtibas komišijas preekšneeka A. Ahbrandta, wehl šchahdus loķektus: K. Bergi, K. P. Rambergi, G. Materu un J. Baumani. — Par delegeem eewehtēja: teatra komišijā — G. Pašiti; Balt. ištahdes komitejā — J. Baumani (Kalnina weetā, kas no šcha amata atšahpahš).

„Balt. Wehtnešcha“ zenteeni un šahwoklis muhju laštajecm jau dešgan pašštami. No mehš šchini šinā jau fenat ešam šazjušči, to wiņš pašteidšees atkal no jauna apštipriņat, atbildedams uš muhju peešihmejumem par wina ušbruļššanu Wišemes beedribahm. Rā patš par šewi protams, wiņš wišpirms ušpuhš jawnu wezo štabuli pret „Materu Jura tungu.“ Tas iš nedetas „ištahšchotees,“ winam ešot „pulkš wahjumu,“ tadehl wiņš ari wišu šihmejot uš šewi, to raksta un runā par „šahdeem truhkumeem Latweešņu šadšihwē.“ Tā wiņš ari turot par wina ištahšchotanu, kad uš Rigas Latw. beedr. škatuwes preekš tahdahm nedelahm „tapa ušškaititas bišņu beedribas rehķeni un Griķu Jura apšewošchanahš“ (Theodora Kolanda „želojumus“ „B. W.“ šinams nepeemin), un „it beškaunigi ušklupa Latw. teatrim un denunzeereja pat Latw. beedribu.“ — Waj mehš ešam „beškaunigi ušklupušči“ teatrim, waj „denunzeerejušči“ Latw. beedribu, ušnemdami eesuhțitu rakstu par nepeeklahjigahm aišnemšchanahm teatri, to ištahšchotahs laštaji, kureem min. raksts un redakcijas peešihmejumi

šini leetā wehl dšihwā atminā. — Ne zitadi „D. B.“ isturahs fawā atbildē Widjemes beedribu dehl. Ir tē winš nerunā wis ar „Balt. Seml.“ un par pašu leetu, bet atkal ar „Matera Jura lgu“ un pahrmet tam „melus, denunziāzijas, aplamibas, lišķu wahrbus, ušbrufšānu“ un deefin ko wehl nē. — Un tomehr mehš šini leetā tīfai to ešam atstahstijufši, ko „Balt. Wehst.“ pats rakstijis un ko „Rig. Itga.“ bija atstahstijufši! Tahda attaisnosšanahs sinams tīfai no „D. B.“ jagaidama. Paščā leetā ne tā newaredams fazit, winš tīfai lamā par to, ko pats fazijis. Saprotams, ka muhsu stahwollis jadšihwē mums aifleedš pretim lamat. Šini fawā lamāščānas-karstunā firmāis Dihriku Dehrtulis ir wišai jogis. Tā winš rei eelleedjāhs: „Materu Jura lgs, nepublejatees par welii, publiķā Juhju wahrdeem swara wairs nam,“ un tad muhsu wahrbus: „Teefšam, buhtu gan jau laiks, ka tahdahm negehligham denunziāziahm daritu galu,“ tulko tā, ka mehš „Balt. Wehstefim“ draudot ar nahwi, jo ko zitu gan apšihmejot šis teifums? Tā tad wezis pats fawu awiš tura par „negehlighu denunziāziju,“ tam mehš draudejam ar nahwi! Kas šin, ko wežais Dihriku Dehrtula funks mums wehl ne-ispaidihs. Al ja — wežums, wežums, tas ir wišai ehmots futus.

(Gefuhhtis). Rigas Latw. beedr. teatri fwehtdeen, 3. februari publikai bija japeedšihwo noščehlojams peedšihwojums. Jau jenat mehš ešam wehstijufši, ka tīfai warbuht lahdam masam pulzinan šarp teatra apmekletajeem patihl tahdi kehšijumi, lā p. p. tee, kur Theodors Rolands, biščufop. beedriba ic. teel aijnemti. Wehlah awišes par šho jautajumu izžehlahs jo plasčaki pahrspreedumi. Bija jazer, ka teatra walde jeb beedribas preekšneeziba šhos pašā lugā pa wišam newaijadšigōs, ar waru tani eespeestōs kehšijumus aifleegs. Bet deemšehhl tā naw. Atjauzotees uš tam, ka min. wahrdi zenšeereti, abas naw turejufšas par waijadšigu, publikas un laikrakstu balš eewehrot. Kad nu fwehtdeen tos pašus kehšijumus „it lā par spihiti“ uš flatuwes atkal šahla laišt walam, tad publiķā izžehlahs ihgnuma parahdiščāna zaur šwilpeščānu, lahju trandiščānu ic. Kahrtibas ušturetaji tahdas juhtas atfina par nekahrtibu un šauza polizeju palihgā, kura weenu no teem, kas ar min. kehšijumeem nebija meerā, uš kahrtibas wiħru pagehresčānu išweda. Peeteizahs wehl dašči ziti, kas tapat nemeerā ar tahdeem kehšijumeem, lai tos ari leekt west aħrā, bet briħnumš, ka tos neaistifa. — Kahdi laik atnahkufši — Latw. teatri atkauj goda aijnemščānas un publiķu grib ar waru peespeest, lai ta plauščina! Mehš domajam, ka tīfpat, lā naw aifleegts plauščinat par labu spēhli, ari newar buht aifleegta nepatilščānas parahdiščāna, kad teatri aijnem wiħrus un eestahdes, kas lihš šim pe mums stahwejufši zeenā un godā.

Dašči Ridšineeki.

Pakaltaišitu diwdesmitpeezu rubtu papihri peħz širgu turgus ešot wehl leelā mehā eeradufšees. Pee pakaltaištahm bife-tem preekščas pušē wahrdā „выдаются“ „a“ weetā stahwot „u“ un wahrdā „Государственного“ „o“ weetā „e.“ Tāpat ari burta „u“ weetā wairaf weetās stahwot burts „u.“

Peħz dšelfszetu amata-wiħru uniformal eewesčānas no 1. janw. š. g., 3. janwari Wisaugstaki apšiprinati nošajijumi, lahda wiħē dšelfszetu amata-wiħreem jašaluteerē (jašweizina). Peħz šheem nošajijumeem wišeeem dšelfszetu amata-wiħreem, lameħr tee unifornu walkā, ir preekšč Keisara familijas ložleem uš trihs foli janoštahjāhs frontē un labā rola japeeleel pee zepures šhirma. Tapat teem jaddō gods zeku ministriim; wišeeem ziteem preekšneekēem tee dōd godu tīfai zaur labās rolas peelilščānu pee zepures šhirma.

No Šweles. Peeltdeen, 25. janwara m. d. ap pulstien dimeem, Deewa špoščā faulite apšpiħbeja nekšaitamu zilweku pulku, it lā gribedama lihš ar mums peħdigo godu parahdit wiħram, kura meešas mehš šini briħdi, bašunehm fehri škanot, uš peħdigo dušas-weetinu pawadijahm. Šhis wiħrs bija medizinas dakteris A. fon Robylinskiš. Dšimis Radomas gubernā, 1823. gadā, winš studeereja Tehrpatas augstškolā medizinas sināščānas un apmetahs wehlah Trilatē par draudšes aħrstu. Šini weetā winš fabija 17 gadus. 1868. gadā winš atnahja uš Kempenu muišču, kuru par ihpāščūmu bija nopirjis. Sawōs peħdigōs dšihwibas gaddōs winš bija Šweles draudšes preekšneeks. — Wišā fawā dšihwiba winš ir nepeelufšis strahdajis, un semeem un augšteem ar to pašu laipnibu fawu palihšibu sneedšis. Daudj tuhstōšheem winš ir miħlo wefelibu atdewis; no daudj tuh-

stōšheem winš ir karstu pateizibu pelnijis. Nahwe winu atpeštija šha gada 16. janwara m. d. no ilgās gruhlas zeeščānas. Šlins buhdams un ar breefmigahm jahpeħm možibamees, winš tomehr alafēš bija gataws, šlimneekēem fawu palihšibu sneegt, un pat neatrahwahs no tahla zeta pee šlimneeka. Winš bija goda-wiħrs wahrba pilnā finā! Katrs, kas minu pašina, katrs no teem tuhstōšheem, lam winš ir palihšejis, paturehs minu dahrgā peeminā. Dufi šalbi dšestrā kapina!

Kad lahdi zilweki, kas ari pee išglitoteem grib peekšaititees, winam lā katolim gribeja peħdigo dušas-weetinu Šweles kapōs leegt, tad tas tīfai ir šheem par ne-išdšehščānu faunu. S.

No Smahrdes. 19. janwara wafarā, peħz Tufuma-Rigas wilzeena aiješčānas, fleedu noštahditajis Strautmans dewahs mahjās, kas lahdu wersti no stanžijas atrodahs. Žekā tam ušbrula nemanot strahneeks J. S. un šchahwa ar pistoli, pee lam Strautmans tapa labā pležā un galwā eewainots. Par laimi eewainoščāna naw nahwiga, tā ka eewainotais tuhlin wareja wainigo ušdot Tufuma pilsteefas delegāzjai, kas tad ari laundari apzeetināja. Kaut gan ušbruzejs leedšahs, tad tomehr zer noseedšibu peerahdit. Par ušbrufščānas eemešlu šim briħšam wehl ne ko tuwat nešina.

Jelgawas pilšehtas weetneeki ir 15. janwari nolēmušči, Keisara Maještetes 25-gadu waldiščānas fwehtkeem par peeminu dibinat triħsklašigu pilšehtas školu ar Bahju mahžibas walodu. Preekšč školas taps želts muħra nams, kurā atradišees ari dšihwollis preekšč školas inspektora un pirmā sinatnibu školotaja. Wisaugstakā weetā lihgs, lai školu atwehl faukt par Aleksandra školu. Beš tam wehl dome atwehleja 300 rub. preekšč školas nandas aismakšāščānas nabageem, ušzihtigeem pilšehtas školoneem. 19. februari taps wiš pilšehtas nabagi un školoni pameeloti.

Uš Kreewiju atbrauza 1878. gadā 863,206 un ašbrauza 812,693 fweščineeku. Starp fweščineekēem bija:

	atbraukufču	ašbraukufču
Bahzeefču	126,922	72,485
Austreefču	99,036	91,357
Anglu	3,307	2,860
Frantsču	6,118	4,966
Italeefču	1,846	1,587
Rumaneefču	3,447	2,625
Greeku	51	20
Turku	2,674	1,535
Perseešču	10,345	4,651
Zitu tautibu peršonu	12,131	9,631
Kreewu	73,740	73,494

No Koflowas. Starp pus peeaugufšheem behrneem šhe ir izžehlušees breefmiga šlimiba, zaur kuru behrni peħz maš stundahm mirst. Šlimibas išklesčāna un palihšiba ir tuhlin waijadšiga. („Molwa.“)

No Pultawas. Gubernā, lā „Golojs“ šino, breefmigā sehrga išgahjuščā gadā plošjufšees 15 aprinkōs; jašlimufši 15,762 zilweki, no kureem 6903 mirufši. Ja ari sehrga peħdejā laikā daščōs apgabalōs ir mitejufšees, tad tas nahlahs weenigi zaur to, ka tur gandriħ wiš behrni jau išmirufši.

No Stawropojes. Labibas dahrsiba šahl šhe nabagakos laudis šipri špeest. Tāpat ari leela lopu baribas truhžiba šajuhtama. 13 šahdiščās netapis ne kas eewahšts un 15 šahdiščās labiba bijufši tīf knapi noaugufši, ka ne fehklas ne-išnahjis. Truhlumu zeešdaniahm familijahm jau išdoti iš magāšinehm 20,000 iščetwertu labibas.

Kreewijā notifa zaur uguņš-grehkeem pagahjuščā gadā par 80,085,658 rub. škahdes. Widjemē dega 228 reišes, pee lam par 991,280 rub. škahdes notifa; Kurfemē 130 reišes ar 573,775 rub. škahdes.

Politifšis pahrskatš.

M. J. Rigā, 4. II. Par Keisareenes Maještetes wefelibu tani laikā no 23.—29. janwarim „D. B.“ šino: „Keisareenes Maještetes wefeliba, kas žekojot eesahlahs labotees, wišā pagahjuščā nedelā

jo wairaf peemehmahs. Klepus Winas Majesteti apgruhtinaja tika brijšheem, ne wairaf ka 3 reijas deenā. Drudis tika eelš tam parahdijahs, ka meesu siltums bija druzin leelaks. Swihšhana bija lehna. Ehtgriba deefgan mudra. Siršs pufšesšana Winas Majestetei apgruhtinaja masaf ne ka fenaf. Wisu nebelu Winas Majestete Sewi jutahs mudraku un spehzigaku. Šihš sinas parastijuschi dakteri Alischewstis un Volkins; pehž tahm zitas sinas naw pasludinatas. — Nakti no 27. us 28. janwari Peterburgas polizeja lahda Wisita-falas nama usgahja slepenu drukatawu; tani atrada rewoluzijas awisi wahrdā „Breesmigā apgahšhana,“ wairaf pudu drukas burtu, daschadus pases-blankatus, wiltigas pases un 3 rewolwerus, no kureem 2 bija peelahdēti. Tani korteli atrastos laudis apzeetinaja. — Likumu došchanas sinda, ka is Sw. Peterburgas sino, esot sagaidami schahdi pahrgrosijumi: Ka lastaji atminešes, isg. gada Reijara Majestete apstiprinaja likumus, pehž kureem par welselu un ziteem paradeem paradneekus zeetuma wairs newar eelst; tilai ta jautais drošibas-arejis wehl teel peelaists t. i. kad jabihstahs, ka paradneeks aishēgs. Šhos likumus ceweda wisur, tika Baltijas un Polu gubernās nē. Tagad tos nu ari schini gubernā cewedischot. — Tahlat dšird, ka turpmat tika krona teefas un walbes ween buhšot aishwabinatas no pasta naudus parf uhtijumeem, turpretim pagastu, pilsetu un zitu sabedribu eestahdehm buhšot par saweem raksteem ic. tapat jamaska pasta-nauda, ka priwatpersonahm. — Us ministeru-komitejas usajinajuma dibinajot leelu politikas awisi Kreewu waloda. Preeksch pirmā eestahuma walbiba isdewejam došchot 100,000 rublu; redaktors kluhšot peeskaitits eelšleetu ministerijai. — Pee teesu ministerijas pastahweja komisija, kas lai isdibinatu, lahda wihsē buhtu nowehrschamas lauschu plihšesšana un aplahrtwahajshanas pa swehtdeenahm un basnizas swehtku deenahm. Komisija atsinust, ka ar waldbibas un polizejas spehtu ween scho taunumu newar nowehrsch un ka tadehl, sw. Sinodam un lauschu apgaismoschanas ministerijai janolemj, kas is darams. — Eelšleetu ministerijas statitiska komiteja krahi slaidras sinas par wisas walsts lauschu skolahm, lai waretu atsihl, kur tahm truhst un ka truhkums pahrspehšjams.

No ahrsemehm. Bahzijas parlamentu atklahja 31. janwari. Trona-runā, ko firšta Bismarka weetneeks grafs Stollbergs lastija, ir fazits, ka Bahzijas waldbiba gribot meeru, strahdajot meeru ušturfchana par labu un mellejot walstis, kas schim meera-darbam peekriht. Eiropā ari wis iskatotees toti meerigi. — Ka nesen pee Anglu kehneenes trona-runas, ta ari scheitau mums japeeshimē, ka tahdi diplomatiski-glaumi wahrdi ne kad ne-apshimē lahdas walsts ishto politiku, kura tilai waldbibas darbōs slaidri parahdahs. Daschu reij tahdi wahrdi paschaj publikai ari stahw gluschi pretim. Tā p. p. Bahzijas politika iseet us walsts apbrunoschana un weenoschanas ar Austriju un Italiju pret — Kreewiju un Franziju; kad nu tizetu min. rona-runai, kas til meera- un zilweku mihleschibas pilna, tad tapat peewiltos, ka kad tizetu Anglu nodeemoschana, ka winu karstaka wehleschanas esot meers, kristigas mihleschibas darbi un tautu aplaimochana. — Ar Romas garigo waldbi Bahzijai wehl naw isdeweēs ishtigt. Roma grib neaisfahrtu ušturfet sawu waru pee bislabu un zitu garidneeku eezelshanas, Bahzijas walsts likumi (ta faultee „malja-likumi,“ kas preeksch lahdeem gabeem maija mehnesi kluwa laisti) turpretim scho waru peeschli walstis waldbibai. Šihš starpibas dehl nu jau pahris gadu bija sarunaschanaš starp Bismarku un pahweito weetneekem. Domaja ka islihgs ar labu, bet tas naw isdeweēs, ka Bahzijas kultus (basnizu un stolu) ministers Putkammers nesen parlamentā isfazijis. Bahzu awises tad nu ari wairs nelawejahs preezigi eesaultees, ka nu wairs ne Bismarks, nedj Putkammers ne-eeschot us Kanofu, t. i. nepadoschotees garidneeku juhgam. Lastajeem wehl buhs atminams, ka Putkammers eestahja brijwprahtigā Dr. Falka pehdās un pirmā eestahuma israhdija brijnum leelu preeku zelot us Kanofu. Tagad winsch, ka no wisahm pusehm sino, esot atgreesees, palizis ari brijwprahtiges: Dr. Falks (tagad tautas weetneeks parlamentā) patē to apleezinajis. Bahzija par to preezajahs. Bet ko mehš lai daram? Wehl mums atminā, ka Mendas zeen. basnizungs Grüners sawā laika kreetni usdewa Falkam un wehlat lihds ar „Latw. Aw.“ preezajahs par Putkammeru. Nu ta buhšhana atkal pahrwehrtusehs — ko nu? Warbuht ka zeen. Grünera f. buhs til laipns, atkal Putkammeram kreetni usdot, tadehl ka tas bes wina sinas palizis par brijw-

prahtigu. — Anglijas waldbiba pee Turkeem pasaudejusi toti daudj no sawas spehšas. Turki katru preekschlikumu, kas nahl no Angteem, jau tadehl ween atmetot, ka tas Augku isdomats. — Jhru-semē jau senaf sinotais postis nebuht wehl nebeidšotees. Waldbiba pa daudj maj to cewehrojot, lamdehl winai parlamentā toti ari pahrmetumi isfaziti. — Par Jhru-semes truhkuma zehloni un leelumu un par Bifenšiba paschigās politikas noluhkeem mehš zeram brijnumā pašneegt ihpachu rakstu. — Turku truhkums paleelot arweenu jo leelaks. Dšizeeri, ispelnitās lones nedabodami, isstahjotees no deenēka un paleelot pat par nasu nesejeem, lai nenomirtu badā; Konstantinopoli schot truhst ne ween maies, bet ari nakti gaismas us eelahm ic. — Italijas kehneenes gars apmahzees. No ta laika, kad sleplawa Passamente Neapelē us kehniu schahwa, wina redšot scho nosēdsneeku deenahm un naktihm, un no katra, kas winai tuwojahs, wina domajot, tas tihlojot pehž winas dšihwibas. Pee galda sehšot wina sawahm godadamahm ar karoti lejot ehdeenu azis, fazidama la tas swehtits uhdens. — Schehl par scho tilpat fšaisko, ka wisabi teizamo kehneeni; schehl par Italijas waldbieku un wina behrneem, kas sawu laulato draudseni un mahti til karsti mihl. Un kas pee schihš breešmigās nelaines mainigs? Ahrprahtiba — ta pate besdewiba un ahrprahtiba, kas ari Kreewijai un winas mihlotām Waldbiekam til daudj šrdeshu padarijuschas. — No širds mehš wehlamees, ka kehneenes Magareetas apmahzees gars atkal nosfaldrotos, ka wina kshitu atdota atpakal wihram, behrneem, tautai. — Eleplawa, kas schahwa us Spanijas kehniu-pahru, pirmā instanžē noteefats us nahwi. — Bulgarijas firšis, muhu mihlotās Reifareenes augstā brahla dehl, Aleksanders I. atbrauzis Peterburgā, atweizinat muhsu Semes-kehnu, iskratit Winam sawu behdu-pilno šrdi. Pa tam wina walstite wehl noteel tautas weetneeku wehleschanas, kuras, ka dšird, schoreis jo labaki isdewuschahs. — Kad daschās awises noteefā Bulgarus, ka tee wehl ne-esot deefgan attihstijuschees wineem peeschirtās brijwibas pareisi walkat, tad mums japeeshimē, ka tahds spreedums ir pa daudj bahrgs un netajns. Tautina, kas 700 gabus smakusi apspeedeju kehdis, peepeschi newar pahrwehrschēes par politiski attihstitu tautu. Pa-ees gadi, lihds wina scho patahpeenu isfneegs, bet ka tas tika zaur to brijwibu isfneedsjams, kas Bulgaru tautai peeschirta, to ne weens nespehs noseegt.

Atbildes.

„—ut—“ beedr. preeksch. Juhš wehlejatees isfaldrojumu, waj buhtu peeklahjigi, kad Semes-kehwa 25-gadu waldbischanas swehtkōs danžotu? Pehž muhsu domahm un ka wispahri spreesch, is wispirms ja-isschir, sem lahdeem apstahkeem tahdi weenteefigi, ta šalot jau nowallati preeki til augstā, wisai walstij swarigā deenā nodomati. Kad schini deenā lahda familija waj zita lahda gluschi priwata sa-ēmā pehž nopeetnas, wispahrigas swineschanas swehtkus grib noseigt beisot, tad to par peebausischanu nebuht newarehs fault. Kadehl isizizeem pawalstneekem, no širds preezajotees ka tee preešihwoschi schos mihlota Reijara augstos swehtkus. — Tadehl teem sawā starpā ari us tahdu wihsē nebuhs israhbit sawas laimibas juhsmas? Pa wijam žitadi tas turpretim ir ar klajahm sapulžehm, pee kurahm nešchadotees ari beedribas un eedšihwotaju weetneeku (juhstau) sanahšchanas peeder. Tahm ir zits, wairaf ofšiels karakters un tapehž winahm toti ja-cewehro, ka tahdus swehtkus wispahrigi mehds swinet. Tani deena winas buhs sanahšchās, wispirms nopeetni pahritt un apdomat, tahdu schelastibu, tahdas bahrgas teefibas Wisu-šehligais un Wisu-spehzigais Rungs un Reijars Sawā swehtitā waldbischanas-laika Saweem pawalstneekem Wisaugstali preekschirš; winas buhs sanahšchās, par scho ne-ismehrojamo schelastibu isfazit sawas širšnigalās un wispadewigalās pateizibas, luhgt Deewu, lai tas wehl ilguš gabus ustura muhsu Augstā Rabdari un Aplaimotaju, un tika tad ar pateizibas un preeku pilnu šrd' un prahtu padotees tahs augstās deenas žernigeem preekem, pee kureem p. p. peeder kopiga, draudšiga weesochanas, prahtigas runas un sarunaschanaš, dšeeošchana ic., bet ne wis danžochana. Ta schinis Reijara-swehtkos no min. sapulžehm jau tadehl nebuhtu isrihtojama, ka muhsu mihlota Semes-mahte, Reifareenes Majestete wehl naw weseja. Tā mehš tad ari starp teem programu šinteem, kas lihds schim no malu malahm par scheem augstajeem swehtieem isstudinati, ne weenā weenigā dantichus neatrodam. Ja nu Kreewu un wisu zitu Kreewijas tautu klajās sapulžes tani deenā nedanžos, waj tad nu Latweescheem tee papeschi teescham tā lud, ka wairs newaretu sawalbitees? — Teatra isrihtochanu min. deenā mehš turpretim atrodam eelšch dandj swehtku programeem, tā p. p. ari abeju galwas — un dandj zitu pilsetu programās, til ka wisur ir cewehrotas tai deenai peepasgas lugas. — J. G. — Riga. „Kadehl Dširita I. awischu šnojums par schi gada zelshanahm N. L. beedribā Wlatera wahreds islāists, jehschu tas no runas-wihreem cewehlets 19. februara swehtku komisijā?“ Mehš brijnamees, ka Juhš tahdu islāischanu tilai schoreis ejet pamantijuschi; tas tal jau ir gluschi parasts eeradums, no kura firmo weji gan ne weens wairs ne-isschēdehs. No sawas puses mehš winam scho behrnischigo preeku labprahti nowehlam. R. d.

Atbildošahis redaktors: Matern Juris.

No žensures atwehlets, Riga, 5. februari 1880.

Sludinājumi.

Keipeneetei.

Waj teešjam atbildetu?! — Lužbu. Adreš daboseet. **Madleeneeti.**

Uf pavēhli

Wina Keisarištas Majestetes,
wifas Kreemijas Patwaldneeta
ic. ic. ic.

teel no Jaun-Swirlaukas pagasta-teešas, Dobeles aprinki, wif tee, tam kahbas eerunas tam preti buhtu, tā ta pee Waufas Wahju bafnizlunga muišas pagasta peederigā Anna Kohzin, to pee Jaun-Swirlaukas pagasta peederigo Jelabu Wolfsu Seemel, weetiā Glinu mahjas fainneeta Petera un wina laulatās draubjenes Seemel behtu — dšimis 28. februari 1870. g. — behtu-weetā peenem (adoptiert), — zaur šho aizinati, diwu mehnešhu laikā tamdeht sawas eerunas jeb nemeeru šhai teešai peerahdit, jo pehz ta laita nepeerahditās eerunas un nemeeri — lai gan likumigi buhtu — wairs netaps klauftis, bet taps nošpreests, tā preefšmineta adopteerešhāna, uš 185. art. pamatu Baltijas priwat likuma III. daļas, tā likumigi pastah-šahwošha ir ušstātama.

Leezeet wehrā!

Jaun-Swirlaukas pag.-teešā, 16. janw. 1880.

Krona Wez-Schwahredes-pagasta-teeša uš-aižina zaur šho wifus tos, tam no mirušā šheijeenes Pieseneetu fainneeta **Zahna Landmana** kahbas parahdu-prašhānas, jeb kas winam to buhtu parahda palikušhi, šh. g. 8. martā šheitan peeteittees, ar to peelodinašhānu, tā wehlati wairs ne weens netiks klauftis, bet parahdu šhepejus likumigi strahpehs.

Wez-Schwahredē, 14. janwari 1880.

Preefšhehtetajs: **J. Deutschmann.**
Teešas-šrihw.: **J. Braun.**

Kad ta pee keweles peederiga Antihje Milewitš šheijeenes nelaita Tehotomu fainneeta Weisberga un wina wehl dšihwobamas seewas Karlišnes Weisberges, atkal apprejetas Aušinas dehtu wahrdā Janni Robertu behtu weetā grib peenem (adopteeret), tad keweles pagasta-teeša uš-aižina wifus tos, kas pret šho adoptajiju gribetu jelt kahbus likumigi dibinatus emešius, šh. g. 20. martā tos pašus šheitan peenest un aistahwet, jo wehlati wairs ne weens netiks klauftis.

Kewelē, 21. janwari 1880.

Preefšhehtetajs: **C. Forstmann.**
Teešas-šrihw.: **J. Braun.**

21. februari 1880 tils no Krona Wez-Schwahredes pagasta magastines wairaf-šohišhānā pahrdoti:

500 mehri rudsu un 400 mehri meeschi.

Wez-Schwahredes pag.-walde, 28. janwari 1880.

Pagasta preefšhehtetajs: **J. Landmann.**
Ratwu wehtetajs: **J. Braun.**

No Laudones pagasta magastinas, Jeshu kreisē, tils 14. februari šh. g. uš wairaf-šohišhānu mafatās dalās pret tuhtitu nomastu pahrdoti:

300 puhri rudsu un 400 puhri ausu.

Laudones pagasta waldischānas wahrdā pagasta wehtetajs: **J. Lahzis.**
Škrihwetis: **J. Sallings.**

Diwas jaunās

ehrgesles

ir pee manis atkal dabujamas: weenas ar 4 registreerem un pee-ahletu pedahlu; oiras ar 7 registreerem (pedahlam jehwifhā windlahde, ar 16 puhru iwbaf).

Gulbenes draubfē, skropes muišas Kijup-mahjas.

Ehrgeslu buhwetajis **Ernst Rohu.**

Jaun-Swirlaukas pagasta walde bara sinamu, tā wina 27. februari šh. g. pulkst. 9. no rihta, uš weetiā pagasta magastines wairaf-šohišhānā pahrdos:

226 mehruš 12 garnizas rudsu un 1571 mehru 17 garnizas wafareja-labibas

Pahrdoschānas norunas war dabot sinat latru peektbeenu pagasta walbes kanzelejd. Jaun-Swirlaukā, 28. janwari 1880. g.

Mahzektis no laukeem war peeteittees Jelgawā S. Weinberg weefnija pee bufetes.

Jaun-Swirlaukas pagasta waldei ir preefšh Jaun-Swirlaukas, Kulpes un Bītu-muišas pagasteem **skurteem flauzitaš** wajadšigs. Tee, kas šho darbu grib majaf-šohišhānā peenem, lai 22. februari šh. g. pusdeeny, atnahš šhurp un atneš libhšā salogu ar 25 rub. un apleezinaschānas rakstus, tā šho amatu prot.

Jaun-Swirlaukā, 28. janwari 1880. g.

Zigarus, papirošus un tabaku uš Peterburgas un Rownas fabrikahm pahrdod par fabrikas zenahm. Abdelmani un Krodfe-neeli dabon labu pelnas teešu pee

Ohse & Co.,

agrati Jaegermann un dehta pakambari 6 Sumorow-eelā 6.

„Baltijas Semkopis“

1880. gadā ušnehmis sawu 6. gada-gahjumu un paleelinajis sawu libhšhixigo formatu, šaturu pehz respehšchānas alahš jo wairaf pahriabodams un eewehrodams, kas tautai leeti der. Tadeht ihpašhi eewehros fainneezibu wifās nobatās, popularištās finibas, eekšhigu un ahrihu politihu, litumu ištahdroshānu un wifabus, redahzijai eesuhstus jautajumus, ar wahrdū šatot: wifu to, kam paleefama wehrte un kas laštajem ari lahdu labumu atneš, jo „Balt. Semkopja“ wispirmais noluhš ir, tā kas eewehrotu tautas deenišho dšihwi, winas truhstumu un wajadšibas. Tautas idealištos zenteenus un šhebs isghihoshānu tur pretim grib selmet

„Baltijas Semkopja Peelikums“

tursch ari 1880. gadā isnahš tih pat leelā formatā, tā libhš šhim un nešhš pahthamun un ari zītā sinā kretnus original-romanus, stahstus un šhlatas lertās. — Pej tam „Peelikums“ il nebelas nešhš satirihšus un jozigus rakstus, kas uš jautribu pamudina un smihdigā formā graiša šahšhewes nelahrtibas un nelahga eeradumun un zenteenus.

Raksta: abas lapas kopā: par pastu 4 rub. par gadu, 2 rub. 20 kap. par pušgadu.

„Balt. Semkopis“ beš „Peelikuma“: 260 lap., un 140 lap.; abas lapas beš eesuhstihshānas: 350 kap. par gadu, 180 kap. par pušgadu.

„Balt. Semt.“ beš „Peelikuma“: 200 lap., un 110 lap.

It uš 10 ešemplareem, ko uš weenu adreši šanem, teel peelikis weens brijhw-ekšemplars.

Apstehschānas weetas: „Balt. Semt.“ ešpedizijā, Rīgas Latweešhu beedribas namā un redahzijā: Jelgawā, Ratoļu-eelā Nr. 2. Beš tam Rīgā: Lužawa, Šhilling'a, Puhzišhu Weberta grahmatu bodēs; žitir wifās Latw. grahmatu bodēs.

Raksta jashhta tuhdaš libhš.

Administracija.

Rīgas Latw. beedriba.

Latweešhu tauta libhš ar wifahm žitahm Kreemijas tautahm šwinehs 19. februari šh. g. **Sawa Keisara, Aplainotaja, Aleksandra II.** 25-gadu waldischānas-šwehtus. Rīg. Latw. beedriba ir nospreeduse, šho deenu šwinet kopā ar saweem gada-šwehtkeem ar ihpašhu goda-maltiti 19. februari, pulksten 9. walarā, išgresnotajā leelajā beedribas sahlē. Uš peedalishānos pee šheem tih swarigeem šwehtkeem teel ušajināti ar weenadahm teešibahm ne tihai šchahš beedribas lozekli, bet ari wif Rīgas un Wīdemes Latw. beedribu un laukpagastu lozekli. Beedribas ušdewumā: **Šwehtu komišija.**

Kolnešei un winas apfahrtnei

šhoju, tā ešmu nometees Bīstīn-muišas Behres dširawās uš dšihwi un peenemu širgus un žitus mahjas-lopūs ahrtēshānā.

Veterināru-ahrtis **Ed. Wehden.**

Uguns-šprizes — par 19 rub.

un dahrgati;

pumpjus, no dšeles un mifna,

preefšh nama, pagalmja, dahrsa un

štaleem — par 15 rub. un dahrg.;

naudas-šlapjus, kas no uguns

un šageem drošhi — par 75 rub.

un dahrgati;

apius, no wistabatās fortes un

alahš par lehtahm zenahm;

wifas žitas leetas preefšh alus-

brūšheem;

wilas-fahrschānas-mašhinas;

welshānas-mašhinas;

dežimal-šwarus;

labibas-wahgus — par 14 rub.

pahrdod sem pilnigas labuma ap-

galwošchānas

Hugo Hermann Meyer's,

Rīgā, pretim linu-šwareem, Teatra-

bulewarā Nr. 8.

Mehflu gipši,

labato mehloshānas libhšekli preefšh ah-bolina un pahšhu-augeem, peedahwā

J. E. Zelms,

Rīgā, Palejas-eelā Nr. 9.

Šwehtdeem, 17. februari šh. g. šwinehs Augsta Keisara 25-gadu waldischānas šwehtus

Leel-Zumprawmuischās školā.

Šwehtu I. daka ar emnahm un dšeeda-šhānu wihru un jauktā tori, II. ar danžo-šhānu. Ee-eešchānas masta lungeem 65 kap., dahmahm 35 kap. Eesahkums pulksten 6. pehz pusdeenas. Šlaidrakas sinas šwehtu programis, kas turpat pee laies buht dabujami.

Peē šheem šwehtkeem em laipni dalibu nemi, ušajina zeem. publiku

Leel-Zumprawmuischās draubfēs dšeed. beedriba.

Ratnamuischās (Dofzumberge) Behrju-trogā 17. februari šh. g.

weefigu wafaru

ar dšeedašhānu un danžošhānu ištahšos **Dšeedataji.**

Dredeen, 19. februari, mihšu Runga un Keisara 25-gadu waldischānas-šwehtis

Štuchmancešhu labdr. beedr. uamā

teatris un weefigs

wakars.

E. Eesahkums pulksten 5. walarā.

E. Eesahkums pulksten 5. walarā.

J. W. Grahmann, Rīgā,

eepretim Jelgawās un Dukumas bahnusim.

Arkli, arktu dakti, sehjamas- un plauja-mašhinas. Ar rofahm un gepeli dšenamas **Kulamas-mašhinas. Garretta lokomobiles** un **Kulamas-mašhinas**, kas ihpašhi weentahrschi labi taitas un daubj pašrahda; uš Parišes paštaules ištahdi tahs ar 2 selta medatahm kronetas.

Superfosfati, augst- un wibus-grahdigi, ar peesolita labuma apgalwošchānu.

P. van Dyk, Rīgā, Smilšhu-eelā.

Claytona Lokomobiles u. kul.-mašh.

Pastarda superfosfati, augst- u. widejgr.

ar presolita labuma apgalwošchānu, — tā tā ari

lali-mehšhi un wifadas žitas laulšaimn. mašh. u. rihti.

ZIEGLER & CO RIGA

Biegler un beedri,

Rīgā, pilšehtu Raktu-eelā Nr. 6,

turam uš lehgeri un pahrdodam augst- u. widusgrahdigu

superfosfatus,

tā ari žitus škunstes mehšlus.